

Delårsrapport april

Region Västerbotten

RS 801-2023

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
2	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
2.1	Händelser av väsentlig betydelse.....	3
2.2	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	4
2.3	Balanskravsresultat	17
3	Resultat och balansräkning	18
3.1	Redovisningsprinciper	24
4	Driftredovisning	25
4.1	Väsentliga personalförhållanden	25
4.2	Ekonomiskt resultat	25
4.3	Ekonomisk analys	28
4.4	Prognos för verksamhetens nettokostnader	29
5	Investeringsredovisning	31
6	Bilagor	33
6.1	Bilaga Budgetomfördelningar	33

1 INLEDNING

Som en del i regionens styrning följer regionstyrelsen upp regionplanen och lämnar årligen en årsredovisning och två delårsrapporter till fullmäktige. Delårsrapport per april är den första uppföljningen för året och avser perioden januari - april. För den här perioden beskriver uppföljningen i huvudsak måluppfyllelse, väsentliga personalförhållanden och ekonomisk ställning med finansiell analys och årsprognos.

2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2.1 Händelser av väsentlig betydelse

Hög efterfrågan av vård och personalläget innebär olika utmaningar

Hälsa- och sjukvården har på ett förtjänstfullt sätt hanterat pandemin under tre år. Men det har inneburit påfrestningar för verksamheten och för personalen, som haft slitsamma år. Den bilden delas nationellt och i stora delar av världen.

Stora delar av vården har långa vårdköer och utmaningar med att klara tillgängligheten. Efter pandemin har även större förekomst av infektioner lett till ökad efterfrågan och ibland även till en försenad vård då många väntat med att söka behandling av rädsla för Covid-19.

De ökade infektionerna har även inneburit ökad korttidsfrånvaro bland regionens medarbetare, för egen sjukdom och för vård av sjuka barn. Något som har bidragit till ökade bemanningsproblem och påverkat antalet vårdplatser och tillgängligheten negativt.

Det ansträngda personalläget innebär att många verksamheter tvingas till dyra lösningar som exempelvis övertid och hyrpersonal. Men tillgång till hyrpersonal varierar och allt oftare ses även brister i kompetens. Extra lönesatsningar är också en del de höga kostnaderna.

Regionens kliniska forskning i nivå med tidigare utvärdering

Under 2022 utvärderade Vetenskapsrådet den kliniska forskningen i Sverige utifrån tre kategorier. Resultatet publicerades i slutet av mars.

ALF Region Västerbotten fick utlåtandet god till hög kvalitet i de två kategorierna, Den vetenskapliga produktionens kvalitet och Forskningens kliniska betydelse och samhällsnytta. Mycket hög kvalitet blev utlåtandet i den tredje kategorin om Forskningens förutsättningar. Detta motsvarar utfallet från föregående utvärdering. Därför bedöms att tilldelade ALF-medel 2024 kommer att motsvara tidigare tilldelning. Därtill pågår ett långsiktigt arbete för att öka antalet basenheter som uppnår universitetssjukvårdsstatus liksom arbete för att bibehålla densamma.

Framtidens vårdinformationsstöd har fokus på att leverera enligt plan

Programmet har fokus på att säkerställa leveranser, effektiva arbetssätt och kostnadseffektiv bemanning samt att ha följsamhet till budget över programtiden. Merparten av det aktuella resursbehovet är säkrad. Vecka 18, 2024 är ny tidpunkt för driftstart i Region Västerbotten. Fortsatt pågår detaljplanering av leveranser tillsammans med Cambios, Region Norrbotten och Region Örebro.

Insatser för att möta den stora samhällsomställningen i norra Sverige

För att bidra till en hållbar energiförsörjning med låg klimatpåverkan samt förutsättningar för den gröna omställningen, fortsätter arbetet med att bevaka och påverka EU:s skogspolitik inom Europaforum Norra Sverige. Under årets första månader har arbete pågått med agenda för hållbar energi och även inom nätverk vätgas görs pågående insatser. Vad gäller insatser för att bidra till att andelen närproducerad mat som serveras i de offentliga köken i Västerbotten ökar, har en projektansökan färdigställts, Stärkt livsmedelsnäring i Västerbotten - ett kommunalt och regionalt samarbetsprojekt. Under perioden har Europaforum Norra Sveriges årliga konferens genomförts. Vid konferensen uppmärksammades norra Sveriges gröna omställning.

För att stärka Västerbottens attraktivitet och stärka bilden av Västerbotten som hållbar attraktiv region bedrivs arbete inom flertalet verksamheter. Fördjupad samverkan kring platsutveckling och platsvarumärke tillsammans med både besöksnäringens aktörer och andra platsfrämjande aktörer.

Det behövs nya invånare för att möta upp behovet av fler kompetenser och det finns behov av både fler och

stärkta kompetenser för att möta de krav och möjligheter som finns kopplat till klimatförändringarna och den dubbla omställningen (grön och digital). Samtidigt finns utsatta grupper långt från arbete och en bristande matchning mellan invånares kompetenser och arbetsgivares behov. Utmaningarna blir ännu mer konkreta lokalt i ett län med långa avstånd och skilda förutsättningar mellan länets olika städer, lands- och glesbygder. Västerbotten har stora utmaningar men även förmånen att hantera dessa med utgångspunkt i den rikedom av kompetenser som finns i länet idag. Implementeringen av Agenda för kompetensförsörjning i Västerbottens län har påbörjats inom förvaltningen, och i de insatser och kraftsamlingar som genomförs med andra aktörer inom kompetensförsörjning.

Kollektivtrafik för ett hållbart län

Den 5 april fastställde nämnden kollektivtrafikplan för perioden 2024–2026. Kollektivtrafikplanen innehåller trafikbeställning för 2024, och utgör underlag för budget för året 2024 för Norrtåg AB respektive Länstrafiken i Västerbotten AB. Under perioden har en utredning pågått kring priser och produkter för kollektivtrafiken. En slutrapport delas upp i tre delrapporter, utifrån den samlade slutrapporten kommer förslag till åtgärder att arbetas fram.

Kollektivtrafikverksamheten möter stora utmaningar till följd av den höga kostnadsutvecklingen. Budgetunderskottet för kollektivtrafiken uppgår till 11,1 miljoner kronor.

Vad gäller digitaliseringsarbetet så har flera större projekt inom digitalisering avslutats under årets fyra första månader.

2.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska en region ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det är regionfullmäktige som beslutar om finansiella mål och mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. När man bedömer om Region Västerbotten når kravet om god ekonomisk hushållning tas måluppfyllelsen för både de verksamhetsmässiga och finansiella målen med.

Uppföljning av fullmäktiges mål

I regionplanen har fullmäktige riktat mål till nämnderna som de i sin tur omsatt till delmål och indikatorer. Delårsrapporten är en uppföljning av resultat efter april månad och en prognos för måluppfyllelse vid året slut.

Måluppfyllelsen är en helhetsbedömning av målen baserad på nämndernas egna bedömningar. Delmål som saknar bedömning avser i huvudsak folkhögskolestyrelsen.

Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Men i delårsrapport per april har få eller inga indikatorer som är knutna till delmålen följts upp varför bedömningar utgår från de aktiviteter och insatser som rapporterats.

Bedömning av mål

Status	Färg
Målet uppfylls helt	Grön
Målet uppfylls delvis	Gul
Målet uppfylls inte	Röd

Bedömning av indikator

Status	Kriterie	Färg
Målvärdet uppfylls helt	100 procent av målvärde eller högre	Grön
Målvärdet uppfylls delvis	80–99 procent av målvärde	Gul
Målvärdet uppfylls inte	Under 80 procent av målvärde	Röd

Sammanfattning

Regionmål	
Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	 Mål kommer inte uppfyllas
Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet	 Mål kommer helt uppfyllas
Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv	 Mål kommer delvis uppfyllas
Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion	 Mål kommer helt uppfyllas
Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	 Mål kommer delvis uppfyllas
Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet	 Mål kommer inte uppfyllas
Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss	 Mål kommer delvis uppfyllas
Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi	 Mål kommer inte uppfyllas
Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner	 Mål kommer helt uppfyllas
Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	 Mål kommer delvis uppfyllas
Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till	 Mål kommer helt uppfyllas
Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag	 Mål kommer helt uppfyllas

Uppföljning av regionmål

Hållbart samhälle

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa

Kommentar

Målet jämlik hälsa bedöms svårt att uppnå. Många aktiviteter pågår enligt plan men en följd effekt av den besvärande kompetensförsörjningssituationen verkar vara att mer tidskrävande utvecklingsaktiviteter får stå tillbaka något.

Nämnderna har tillsammans antagit sju delmål mot mål 1. I nuläget är bedömningen att tre uppfylls och tre som inte uppfylls. Ett delmål saknar bedömning. Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av tio indikatorer bedöms fyra röda. Sex indikatorer saknar bedömning.

Färre basenheter frågar om våldsutsatthet och dokumenterar enligt regionens rutiner 2023, jämfört med 2022. Flera verksamheter har genomfört utbildningar om våld i nära relationer i syfte att medvetandegöra personalen om rutiner och riktlinjer. Minskningen syns både i primärvården och i sjukhusvården.

Trots att många medarbetare från hälsocentralerna under 2022 deltog i någon form av utbildning för Västerbottens hälsoundersökning så ökar inte de genomförda hälsoundersökningarna. Variationer i utfall finns mellan hälsocentralerna. Till och med april har cirka 10 procent (968 personer) av målgruppen 40-, 50- och 60-åringar genomgått en hälsoundersökning. Ingen skillnad mellan kvinnor (9,85 %) och män (9,9 %). Allt fler uteblir från hälsosamtalen eftersom de kan se sina provsvar på 1177.se. Liksom tidigare år är det stora skillnader mellan hälsocentralerna.

Hälso- och sjukvården har inte någon möjlighet att genomföra jämlikhetsanalyser av vårddata under 2023 varför uppdraget att regionstyrelsens förvaltning skulle stödja verksamheterna inte längre är aktuellt.

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit sex delmål mot mål 2. I nuläget är bedömningen att fyra uppfylls och en som delvis uppfylls. Ett delmål saknar bedömning. Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av nio indikatorer bedöms två gröna, en gul och tre röda.

Flera utbildningsinsatser och initiativ har redan genomförts och fler kommer att genomföras under året. Inom ramen för en pilotutbildning har ett antal barnrättsombud under våren erbjudits utbildning i metod för barnen på tal. Verksamheter från länets slutenvård och primärvård har deltagit. Alla barnrättsombud inom hälso- och sjukvården erbjuds under maj 2023 två utbildningstillfällen i bedömning av barnets bästa. Införandet av nya vårdinformationssystemet Cosmic kan eventuellt få påverkan på utfallet.

Den regionala kulturverksamheten har intensifierat arbetet med att främja och stimulera möjligheterna för barn och unga att ta del av kultur men också skapa kultur. Tillsammans med kulturens alla aktörer har behov av insatser för barn och särskilt unga efter pandemin diskuterats vid de många workshops som hållits över hela Västerbotten.

Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer delvis att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit sju delmål mot mål 3. I nuläget är bedömningen att tre uppfylls och tre som delvis uppfylls. Ett delmål saknar bedömning. Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 18 indikatorer bedöms fyra gröna, fyra som gula och fyra som röda. 6 indikatorer saknar bedömning.

Pandemin har drivit på den digitala utvecklingen och nu när pandemin har klingat av finns en tendens att nyttjandet av digitala vårdmöten och andra invånartjänster minskar. Många invånare har upptäckt de tillgängliga tjänsterna på 1177.se och fortsätter att logga in för att få kontakt med hälso och sjukvården.

Tandvården har genomfört basutbud på samtliga enheter inom folktandvården. Inom sjukvården har man däremot kommit olika långt.

För att göra en förflyttning av den egna verksamhetens förmåga till civil beredskap har regionstyrelsen etablerat ett nätverk och aktiviteter pågår för att öka förmågan genom att bland annat utveckla den juridiska rådgivningen och utveckla system och stöd för interna revisioner och för ledningens genomgång.

Årets första månader har fortsatta insatser för att stärka kulturen från kust till fjäll. Under perioden har ett intensivt arbete med dialogmöten, kommunrundor och andra träffar genomförts med anledning av framtagandet av en ny regional kulturplan för Västerbottens län.

Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit tio delmål mot mål 4. I nuläget är bedömningen att fyra uppfylls och en som delvis uppfylls. Ett delmål saknar bedömning. Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 18 indikatorer bedöms tre gröna. 15 indikatorer saknar bedömning.

Regionen minskar energianvändning och klimatpåverkan i den takt som är förväntad. Miljökrav har ställts i samtliga prioriterade upphandlingar som genomförts under perioden. För att öka andelen källsorterat avfall pågår arbete med att ta fram bättre informationsmaterial och översyn av miljöutbildning. Klimatutsläpp från patientresor följer plan men utsläpp för tjänsteresor är nu på samma nivå som 2019.

Arbetet för att öka kollektivtrafikens andelar av det motoriserade resandet och för att minska kollektivtrafikens miljöbelastning i Västerbotten pågår enligt plan.

God och jämlik hälso- och sjukvård

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer delvis att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit sex delmål mot mål 5. I nuläget är bedömningen att två uppfylls, tre som delvis uppfylls och en som inte uppfylls. Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 12 indikatorer bedöms tre gröna, ett gult och fyra röda. Fyra indikatorer saknar bedömning.

Införandet av patient kontrakt pågår i olika delar av organisationen. Samverkan mellan olika vårdnivåer och vårdgivare utvecklas och antalet individuella vårdplaner har ökat jämfört med motsvarande period 2021. Arbetet med utveckling av digitala tjänster fortgår nu som del i ordinarie drift. Intjänad tid i timmar genom webbtidbok överstiger målvärdet för perioden.

Arbetet med att utveckla gemensamma styrnings- och ledningssystem mellan region och kommuner pågår i närsjukvårdsområdena medan slutenvården inte har påbörjade aktiviteter.

Patientnämnden har rekryterat fem manliga stödpersoner för att möta patienters behov av just manliga stödpersoner.

Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Kommentar

Många aktiviteter pågår enligt plan men delmålet för att minska beroendet av inhyrd personal bedöms utmanande varför målet jämlik och jämställd hälso- och sjukvård bedöms svårt att uppnå.

Nämnderna har tillsammans antagit sex delmål mot mål 6. I nuläget är bedömningen att ett uppfylls och fyra som delvis uppfylls och ett som inte uppfylls. Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av sex indikatorer bedöms en grön och en röd. Fyra indikatorer saknar bedömning.

För Sveriges regioner pågår samordnad upphandling av hyrpersonal inom hälso- och sjukvård. Region Västerbotten har förlängt sitt avtal då överprövningar har fördröjt processen. Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer att se över möjligheten att begränsa när inhyrd personal ska användas samt stoppa möjligheten att använda inhyrd personal arbetar på distans. För att stimulera till att fler sjuksköterskor väljer att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterskor erbjuds fortsatt betalda studier. Inom vissa inriktningar förs dialog med Umeå universitet om att köpa uppdragsutbildningsplatser för att säkerställa plats på utbildningen.

De flesta enheter jobbar med sina flöden eller är i startgroparna med att införa effektiva förbättringar i

vårdflöden.

Arbetet försvåras av brist på ändamålsenliga lokaler vilka skulle förenkla överflyttningar mellan vårdnivåer.

En webbutbildning för att öka kompetensen inom katastrofmedicin finns. Sedan årsskiftet har 15 personer i traumakedjan genomfört utbildningen, men den finns även tillgänglig för andra verksamheter så sammantaget har fler personer slutfört eller påbörjat utbildningen.

Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer delvis att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit åtta delmål mot mål 7. I nuläget är bedömningen att fem uppfylls och två som delvis uppfylls. Ett delmål saknar bedömning.

Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 18 indikatorer bedöms tre gröna och tre röda. 12 indikatorer saknar bedömning.

Arbetet med att stärka chefers förutsättningar för att leda är ett samarbete mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden. Flera parallella arbeten är initierade för att förbättra de olika delarna inom "chefens livscykel". Ett styrande dokument kommer att tas fram som syftar till att tydliggöra chefsuppdraget och till att stimulera ett konstruktivt och tillitsbaserat ledarskap som grundar sig i våra gemensamma värderingar. Hälso- och sjukvården har involverat verksamheten för att samla in värdefull input och har tillsammans formulerat centrala ledarbeteenden, vad de behöver göra mer eller mindre av, vad som främjar och vad som hindrar. Det kommer att tas med i det fortsatta arbetet med chefers förutsättningar.

Kompetensförsörjningsstrategin är nu kompletterad med ett informationsmaterial som stöd i ledningsgrupper. Material för att använda i samband med dialog med medarbetarna ska också tas fram. Flera aktiviteter i enlighet med strategin är påbörjade.

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

Kommentar

Målet om en långsiktigt hållbar ekonomi bedöms svårt att uppnå. Framförallt är det rådande situation med kompetensförsörjning och de ökade kostnaderna som kommer av den höga inflation som blir av det som händer i omvärlden.

Nämnderna har tillsammans antagit elva delmål mot mål 8. I nuläget är bedömningen att tre uppfylls, tre som delvis uppfylls och fyra som inte uppfylls. Ett delmål saknar bedömning.

Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 15 indikatorer bedöms fyra gröna och fyra röda. Sju indikatorer saknar bedömning.

Hälso- och sjukvården har stora utmaningar i att nå ekonomi i balans utan att göra utbudsbegränsningar. Rådande bemanningsproblem och vårdplatsläge påverkar ekonomin negativt. Andelen basenheter med en ekonomi i balans är per april månad 17 procent, att jämföra med ingångsvärdet på 34 procent.

Resekostnader har ökat inom regionstyrelsen, hälso- och sjukvården samt inom regionala utvecklingsnämnden. Även fast digitala alternativ prioriteras för möten och utbildningar. Tjänsteresor som är en del av sjukvårdens uppdrag ingår, vilket försvårar bedömningen. Åtgärder som vidtas är iakttagande av restriktivitet vad gäller resor.

Låga energikostnader till största del relaterat till proaktivt arbete med elavtal/elhandel.

Regionala utvecklingsnämnden bedömer att de inte kommer att ha en budget i balans vid årets slut. Det förklaras av att det är kollektivtrafikverksamheten som har underskott mot budget. Översyn av uppdrag genomförs inom ramen för de fullmäktigeuppdrag som är riktade till nämnden. Hur stor effekt dessa kan ha på

utfallet per december 2023 är i dagsläget oklart.

Patientnämnden bedömer att de kommer att uppvisa ett balanserat resultat.

Jämlik och attraktiv region

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit fem delmål mot mål 9. I nuläget är bedömningen att tre uppfylls och en som delvis uppfylls. Ett delmål saknar bedömning.

Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 7 indikatorer bedöms en gul och två röda. Fyra indikatorer saknar bedömning.

Flera olika aktiviteter för att stärka samverkan med privata aktörer pågår enligt plan. Några exempel är tandvården asylvårdsavtal med privata tandvårdsaktörer och en webbaserad serie i fyra delar om innovationsarbete inom svensk hälso- och sjukvård.

Arbetet med att öka regionens attraktivitet pågår och uppföljning visar att det finns en utbredd nytta av mötesplatserna Västerbotten på Grand Hotell 2023, som ett sätt att knyta eller vidga sitt nätverk.

För första gången har en verksamhetsplan för samverkan inom regional utveckling beslutats efter bred förankring för att säkerställa delaktighet. Verksamhetsplanen är gemensam för Kommuncheferforum, primärkommunala delegationen och dess arbetsutskott samt delegationen för social välfärd och hälsa.

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering

Kommentar

Bedömningen är att målet delvis kommer att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit åtta delmål mot mål 10. I nuläget är bedömningen att tre uppfylls, fyra som delvis uppfylls. Ett delmål saknar bedömning.

Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 19 indikatorer bedöms två gröna, en gul och två röda. 14 indikatorer saknar bedömning.

Regionen har under perioden ökat antalet forskartjänster inom primärvård och allmäntandvård, enligt delmålets intentioner. Men inom allmäntandvården är endast en av två doktorandtjänster tillsatt.

Aktiviteter fortlöper enligt planerat för att skapa gynnsamma miljöer för ökad forskning. För att stärka NUS framtida roll har hälso- och sjukvården i samarbete med universitetet arbetat för att utveckla befintliga miljöer och för att skapa nya miljöer för klinisk forskning

Införandet av det nya vårdinformationssystemet Cosmic är något försenat. Men hälso- och sjukvårdens verksamheter deltar i de utbildningsgrupper som finns och planerar det som är möjligt inför införandet.

Projektet Regional Innovationsledning Västerbotten som pågått under drygt tre år har förankrat innovationsledning i det regionala innovationsekosystemet. Under den första tertialen 2023 har ett stort fokus legat på att följa upp och utvärdera de insatser och aktiviteter som genomförts inom ramen för projektet. Utifrån resultaten har projektet spridit information och lärdomar, såväl lyckade som misslyckade, till olika aktörer i samhället. Arbetet har uppmärksammats på både nationell och regional nivå.

För att stärka de digitala förutsättningarna för länets invånare, företag och organisationer omnämns här några initiativ som genomförts:

- Arbetet med att vidareutveckla den fysiska digitala infrastrukturen i Västerbotten har framför allt skett inom projekten Bredband 2020+ och Bredband 2023. Som ett led i att stärka de regionala förutsättningarna för sakernas internet (IoT) har en förstudie påbörjats.
- I syfte att stärka den digitala strukturomvandlingen hos små och medelstora företag samt inom offentlig sektor har arbete med en regional digital innovationshubb (EDIH) startat upp. Finansiering har varit möjlig tack vare det nationella uppdraget att tillhandhålla en funktion som regional digitaliseringskoordinator.
- Projektet KADIL har genomfört en kartläggning av den digitala mognaden hos små och mikroföretag i Västerbottens landsbygd samt vilka bakomliggande behov som finns för att kunna undanröja tillväxthinder och skapa möjligheter till utveckling av nya jobb. Genom ökad kunskap om landsbygdsföretagarnas digitala kompetens, och hur den påverkar tillväxten, kan olika aktörer in nästa skede, sätta in rätt insatser på rätt ställen.
- Arbetet med att utveckla och stärka kommunernas digitala förmåga och kapacitet har fortsatt.
- Två större projekt riktade mot att höja den digitala kompetensen i Västerbotten, Digilo som vände sig till administrativ personal och stödfunktioner samt Digilej som hade ledare och chefer i offentligsektor som målgrupp. Totalt har 506 personer från fem olika organisationer deltagit.

Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit sju delmål mot mål 11. I nuläget är bedömningen att fyra uppfylls och en som delvis uppfylls. Ett delmål saknar bedömning.

Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 21 indikatorer bedöms en grön och två röda. 18 indikatorer saknar bedömning.

Arbete pågår för att ansluta regionen till länsstrategin "Ett jämställt Västerbotten" och arbete pågår med framtagande av ny strategi för jämställdhet och jämlikhet för anställda.

Flera initiativ pågår för att stärka Region Västerbottens varumärke. Stärka arbetsgivarkommunikationen genom att se över rekryteringskonceptet och starta arbetet med att ta fram ett arbetsgivareerbjudande. En regionvårdsrapport ska tas fram och goda exempel inom vård, forskning och utbildning lyfts fram på olika sätt.

Under årets fyra första månader har tjugo samverkansträffar och/eller kompetensträffar genomförts i syfte att utveckla en hållbar besöksnäring. Utöver detta har ett antal andra insatser genomförts, exempelvis det gemensamma arbetet med Västerbotten Experience om ett varumärke för platsen i form av Västerbotten Sweden. Det används redan i samarbetet med resebyråerna Best of Scandinavia och DerTour.

Arbetet med att stärka det territoriella perspektivet i det regionala utvecklingsarbetet är pågående enligt plan. I dagsläget är fokus på att närmare undersöka möjligheter och hinder inför det vidare arbetet. Även arbetet för att bidra till utvecklingen av attraktiva inkluderande livsmiljöer pågår enligt plan.

Samtliga insatser för genomförande av länsplan för transportinfrastruktur, påverkansarbete infrastruktur, hållplatsbristlista, hållplatshandbok samt genomförande av kommundialoger fortlöper enligt plan. Vad gäller arbetet för att förbättra tillgänglighet i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning så fortskrider arbetet enligt plan.

Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag

Kommentar

Bedömningen är att målet kommer att uppnås vid årets slut.

Nämnderna har tillsammans antagit fyra delmål mot mål 12. I nuläget är bedömningen att tre uppfylls och en som delvis uppfylls.

Nämnderna har som underlag till bedömning av delmålen antagit indikatorer. Av 11 indikatorer bedöms en grön, en gul och två röda. Sju indikatorer saknar bedömning.

Inom alla delmålen pågår arbete enligt plan. Ett intensivt arbete inom området kompetensförsörjning och utbildning, en strategi för smart specialisering är under framtagande, samverkansprojektet North Sweden Green Deal där bland annat samverkan över regiongränserna Västerbotten och Norrbotten såväl inom respektive region sker.

Uppföljning av finansiella mål

Det övergripande målet för Region Västerbotten är att skapa en långsiktig stark ekonomi och uppnå en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Resultatmål

Regionen ska redovisa ett överskott för verksamhetens resultat under planperioden 2020–2023 som motsvarar minst 1–3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

2023 ska styrelser och nämnder redovisa ett resultat i balans, vilket innebär ett utfall som minst motsvarar budgeterat resultat.

Kommentar

Målet för år 2023 beräknas inte uppnås.

Över planperioden har verksamhetsresultatet legat på över 4 procent de tre första åren. Det sista året i planperioden beräknas det sjunka till minus 3,7 procent. Snittet över åren är ett verksamhetsresultat på 2,5 procent

Prognosen för styrelser och nämnder för år 2023 är ett verksamhetsresultat på minus 377 miljoner kronor. Budgeterat verksamhetsresultat för styrelser och nämnder för år 2023 är 113 miljoner kronor.

Pensionsskulds mål

Marknadsvärdet av tillgångarna i förvaltningen av pensionsmedel ska senast 2040 uppgå till hela pensionsskuldens bokförda värde (minst 100 procents konsolidering).

Region Västerbottens totala pensionsåtagande ska vid utgången av 2023 vara finansierat till minst 46 procent.

Kommentar

Målet beräknas inte uppnås.

Prognos för året är att pensionsskuldens bokförda värde kommer uppgå till 11 752 miljoner kronor vid årets utgång. Portföljens värde beräknas vid samma tidpunkt uppgå till 5 270 miljoner kronor. Det ger en finansiering på 45 procent.

Finansieringsmål

Investeringar ska över tid finansieras av egna medel. Lånefinansiering kan användas för att delfinansiera tillfälligt höga investeringsnivåer.

2023 ska graden av självfinansiering av investeringar vara minst 100 procent.

Kommentar

Målet beräknas inte uppnås.

Kassaflödet som skapas av den löpande verksamheten beräknas bli svagt. Det beräknas inte kunna täcka upp nettoinvesteringarna år 2023 som prognosticeras till 930 miljoner kronor.

Skuldsättningsmål

Total räntebärande låneskuld, exklusive pensionsskulden, får högst uppgå till 45 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

2023 bör den räntebärande låneskulden, exklusive pensionsskulden, högst uppgå till 25 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommentar

Målet beräknas uppnås.

Per april månad är räntebärande låneskuld exklusive pensionsskuld 1 750 miljoner kronor. Med nuvarande investeringstakt beräknas skulden öka under resterande del av året för att slutligen landa på 2 200 miljoner kronor. Prognos för räntebärande låneskuld på 2 200 miljoner kronor ger en skuldsättningsgrad av 22 procent.

Uppföljning av fullmäktiges uppdrag

De uppdrag som fullmäktige riktar till styrelser, nämnder och beredningar syftar till att konkretisera regionens mål genom mer riktade och avgränsade insatser.

Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Kommentar	Periodicitet och slutdatum
 Pågående enligt plan	Kartlägga och optimera samverkans- och mötesstrukturer för att frigöra tid och eller minska bemanning Uppdraget riktas till alla nämnder med särskilt uppdrag till regionstyrelsen att samordna	Arbete pågår och inom hälso- och sjukvårdsförvaltning har 75 procent kommit igång med arbetet, för regionstyrelsens förvaltning 40 procent och för regionala utvecklingsförvaltningen 67 procent. En del arbeten kommer att avslutas i juni då resultat av frigjord tid kan redovisas. Resterande arbeten planeras att avslutas under hösten.	Tertial: apr, aug, dec 2023-12-31

Status	Uppdrag	Kommentar	Periodicitet och slutdatum
 Pågående enligt plan	Införa styrd inköpsprocess och standardsortiment för att minska inköpskostnaderna Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden samt regionstyrelsen	<p>Kommunikation om de beslutade riktlinjerna för inköp av varor, tjänster och entreprenader samt den producerade filmen om framtidens inköp och materialförsörjning har kommunicerats till olika ledningsgrupper och avdelningschefer.</p> <p>Förberedelse pågår för anskaffning av nytt inköpssystem.</p> <p>Den digitala tjänsten "Digge" kan nu användas för frågor om inköp och logistik. Uppdraget fortsätter under året och närmast i tid kommer träffar med möjliga leverantörer av inköpssystem att genomföras. En metod för arbetssätt för konkurrensutsättning under direktupphandlingsgränsen kommer att utvecklas. Vidare skall utveckling av nytt arbetssätt för att hantera inköp utan avtal och stoppa köp utan avtal påbörjas.</p>	Månad 2023-12-31
 Pågående enligt plan	Genomföra förstudie för att se över logistik och inköpsflödet för medicinskt förbrukningsmateriel och hjälpmedel i syfte att minska totalkostnaden. Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden samt regionstyrelsen	<p>En logistikstrategi och underlag för behov av förbrukningsmateriel, hjälpmedel, IT och MT, läkemedel har tagits fram. Närmast har fokus varit att komplettera och justera beslutsunderlaget efter återkoppling från remissrundor. Det finns fördelar med en centraliserad logistik och materialförsörjning men också att det finns utmaningar gällande hälso- och sjukvårdsförvaltningens flöden inom läkemedel och hjälpmedel som måste utredas vidare. Presentation av beslutsunderlag för beslut i ledningsgrupp Digitalisering och Service under mitten av maj och därefter regionstyrelsens ledningsgrupp i slutet på maj.</p>	Månad 2023-12-31
 Pågående enligt plan	Genomföra kartläggning av tjänster och funktioner som kan optimeras, arbetsuppgifter som kan effektiviseras och delar där ambitionen kan sänkas alternativt pausas. Riktas till alla nämnder med särskilt uppdrag till regionstyrelsen att samordna	<p>Inom samtliga förvaltningar pågår genomlysning och kartläggning av arbetsuppgifter som man kan sluta göra eller nedprioritera. Beslut om anställningsstopp gäller inom samtliga förvaltningar från och med 27 april. Process för att hantera eventuella behov av dispenser framtagen.</p> <p>Inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen berör det omkring 940 tjänster plus omkring 500 chefer. Översynen tittar på huvudsakliga arbetsuppgifter och kompetenser samt naturliga avgångar. Inom förvaltningen Regional utveckling har kartläggningen av tjänster visat på vilka tjänster som är basfinansierade, projektfinansierade, statsfinansierade och kommunfinansierade. Det har framkommit att uppdragen och tjänsterna går in i varandra och att de därmed är svåra att definiera.</p> <p>Inom Regionstyrelsens förvaltning pågår identifiering av arbetsuppgifter och tjänster som kan nedprioriteras samt vilka konsekvenser det får.</p>	Tertial: apr, aug, dec 2023-12-31

Status	Uppdrag	Kommentar	Periodicitet och slutdatum
 Pågående enligt plan	Genomföra en genomlysning av primärvårdsbeställningen och drift för förbättrad tillgänglighet och kostnadspåverkan Riktas till regionstyrelsen	Uppdraget är påbörjat men fick en försenad start. Analys och kartläggning av nuläge för både drift och beställning pågår.	Tertial: apr, aug, dec 2023-12-31

Uppdrag från fullmäktige till beredning för kompetensförsörjning

Status	Uppdrag	Kommentar	Periodicitet och slutdatum
 Pågående enligt plan	Kartlägga de projekt och aktörer som arbetar med kompetensförsörjningen i och för Västerbotten. Riktas till beredningen för kompetensförsörjning	Kontakt med andra läns HR-enheter är etablerad och arbetet med att ta reda på hur de angripit frågan om kompetensförsörjning påbörjad. Till ett beredningsmöte i maj är organisationer och företag inbjudna. Tillsammans med regionala utvecklingsförvaltningen har arbetet med att kartlägga aktörer som arbetar med kompetensförsörjning i länet.	Tertial: apr, aug, dec 2023-12-31
 Pågående enligt plan	Titta på vilka antidiskrimineringsåtgärder som görs inom ramen för de rekryteringsinsatser som pågår i länet. Föreslå metoder och förbereda hur regionen kan bidra till en långsiktig plan i tidsperspektivet 5-20 år gällande framtida kompetensförsörjning för Västerbotten. Riktas till beredningen för kompetensförsörjning	Titta på vilka antidiskrimineringsåtgärder som genomförs inom ramen för de rekryteringsinsatser som pågår i länet En undersökning om hur den egna organisationen arbetar med kompetensförsörjningen är påbörjad med hjälp av sakkunniga från HR-enheten. Föreslå metoder och förbereda hur regionen kan bidra till en långsiktig plan på 5–20 års sikt för kompetensförsörjningen i Västerbotten Fokus just nu är att ta reda på hur andra regioner och aktörer arbetar med jämställdhet, jämlikhet och antidiskriminering i kompetensförsörjningsinsatser. Med hjälp av rapporter om insatser från bland annat arbetsförmedlingen har beredningen påbörjat en analys av läget. Angående förslag av metoder beräknar beredningen och tjänstepersoner att de inte hinner avlägga några djupgående analyser för detta i år. Med tanke på strategin för kompetensförsörjning som regionen antagit, är frågan delvis besvarad. Beredningen behöver förlänga rapporteringen av just denna punkt ett år framåt.	Tertial: apr, aug, dec 2023-12-31

Uppdrag från fullmäktige till demokratiberedning

Status	Uppdrag	Kommentar	Periodicitet och slutdatum
 Pågående enligt plan	Analysera skillnader i röstdeltagande och utveckling av valdeltagande i Västerbotten. Kartlägga om det finns skillnader i Västerbotten beroende på bostadsort i synen på demokratin och fattade beslut. Kartlägga hur regionen och kommunerna arbetar med att nå ut till underrepresenterade grupper för att stärka demokratin. Riktas till demokratiberedningen	Analysera skillnader och utveckling av valdeltagande i Västerbotten. Beredningen har kontaktat SCB. Beredningen kommer att få information från SCB när de har sammanställt all statistik efter valet 2022. Information om skillnader och utveckling av valdeltagande är därför i nuläget planerat till Demokratiberedningens möte i juni. Kartlägga om det finns skillnader i Västerbotten beroende på bostadsort i synen på demokratin och fattade beslut. Kartläggningen är planerad att ske via fysiska medborgardialoger, digital frågeenkät och via pappersenkäter. Frågeställningarna är utformade och samma frågeställningar används för alla tre tillvägagångssätten. Demokratiberedningens ledamöter håller just nu på med att genomföra medborgardialogerna. Den digitala medborgarenkäten marknadsförs via regionens sociala medier, där även riktad annonsering sker. Affischer med QR-kod har satts upp och små kort med QR-kod till den digitala enkäten håller på att delas ut. Den digitala enkäten stängs den 1 juni 2023 Kartlägga hur regionen och kommunerna arbetar med att nå ut till underrepresenterade grupper för att stärka demokrati. Demokratiberedningen arbetar just nu med att kontakta och föra dialog med representanter för kommunerna i länet för att ta reda på vilka insatser som utförs i länets kommuner.	Tertial: apr, aug, dec 2023-12-31

Resultat och ekonomisk ställning

Verksamhetens intäkter och kostnader

Region Västerbottens resultat för årets första tertial är minus 288 miljoner kronor att jämföra med samma period i fjol då resultatet var minus 342 miljoner kronor. Verksamhetens resultat har försämrats med 439 miljoner kronor och finansnettot har förbättrats med 494 miljoner kronor. Till största del förklaras förbättringen av att finansnettot på regionens pensionsmedelsportfölj haft en betydligt bättre avkastningen än motsvarande period föregående år.

Med verksamhetens resultat menas verksamhetens intäkter och kostnader samt skatteintäkter och generella statsbidrag. Verksamhetens resultat för tertialet är minus 324 miljoner kronor. Det är ett lägre resultat jämfört med samma period föregående år som var 115 miljoner kronor. Ökade skatteintäkter mellan perioderna täcker inte en fortsatt höga kostnadsökningstakt. Den visar sig framförallt i ökade personalrelaterade kostnader, minskade riktade bidrag samt ökade avskrivningskostnader.

Verksamhetens intäkter och kostnader exklusive skatteintäkter och generella statsbidrag, det vill säga verksamhetens nettokostnader visar sammantaget högre utfall för första tertialet jämfört med samma period föregående år. Ökningen av verksamhetens nettokostnader motsvarar 18,3 procent. Verksamhetens intäkter visar totalt ett lägre utfall på 97 miljoner, det motsvarande 7,6 procent. För erhållna bidrag, till stor del riktade bidrag, är minskningen mellan åren 140 miljoner kronor.

På kostnadssidan är avskrivningarna 15,3 procent högre jämfört med samma period föregående år och övriga kostnader 10,7 procent högre.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Regionens skatteintäkter påverkas dels av skattesatsen som 2023 är 11,35 kronor, dels av befolkningsmängd, sysselsättningsnivå och lönenivåer. De generella statsbidragen används för att jämna ut skillnader i intäkter eller strukturella förutsättningar inom den kommunala sektorn. Inom statsbidragen regleras även utökat eller minskat ansvar mellan stat och regioner. Dessa intäkter och bidrag sätter de ekonomiska ramarna för regionens verksamhet.

Skatteintäkter för årets första tertial är 2 565 miljoner kronor en ökning med 117 miljoner kronor jämfört med samma period föregående år. En ökning motsvarande 4,8 procent.

De generella statsbidragen och utjämningen för perioden är 846 miljoner kronor. Det är 21 miljoner mer än samma period föregående år. En ökning av inkomstutjämning och kostnadsutjämning är den största förklaringen till ökningen mellan åren.

Sammanlagt ökade regionens intäkter från skatter samt generella statsbidrag och utjämning jämfört med samma period föregående år med 138 miljoner kronor, det motsvarar 4,2 procent.

Finansiella intäkter och kostnader

Regionens finansiella intäkter minus kostnader ger ett finansnetto. I posten ingår både värdereglering av finansiella tillgångar och skulder och faktiska intäkter och kostnader.

Finansnettot för perioden januari - april är plus 36 miljoner kronor, att jämföra med samma period i fjol som var minus 457 miljoner kronor. Skillnaden mellan åren består framförallt av värdereglering i form av realiserade vinster januari - april 2023 och realiserade förluster motsvarande period 2022.

Budgetföljsamhet

Regionens budgetavvikelse för perioden januari - april är inklusive finansnettot negativ med 54 miljoner kronor. Regionen har 2023 lagt en negativ årsbudget på 324 miljoner kronor.

Störst positiv påverkan har finansnettot med ett överskott mot budget på 182 miljoner kronor. Skatteintäkter och generella statsbidrag bidrar med överskott på 59 miljoner kronor.

Verksamhetens nettokostnader påverkar budgetavvikelsen negativt där utfallet är högre än budget med 295 miljoner kronor efter fyra månader. Detaljer återfinns under avsnittet Driftsredovisning - ekonomiskt resultat och ekonomisk analys.

2022 samma period var regionens budgetavvikelse negativ med 286 miljoner kronor. Positiv budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader på 68 miljoner kronor och ett budgetunderskott vad gäller finansnetto på 452 miljoner kronor. Lagd årsbudget 2022 var ett positivt resultat på 177 miljoner kronor.

Prognos

Årsprognosen efter fyra månader är inklusive skatter, generella statsbidrag och finansiella poster ett budgetunderskott på 409 miljoner kronor.

Prognosticerat budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader är ett underskott på 644 miljoner kronor. Hälso- och sjukvårdsnämnden, Regionala utvecklingsnämnden och Regionstyrelsen gör alla bedömningen att de inte kommer att hålla sin budget 2023. Detaljer finns under avsnittet: Driftredovisning - prognos för verksamhetens nettokostnader.

Skatter och generella statsbidrag beräknas ge ett budgetöverskott på 154 miljoner kronor 2023. För finansiella poster är årsprognosen positiv med 81 miljoner kronor där bedömningen för pensionsmedelsportföljen är att prognos är lika med utfall.

Region Västerbotten 2023 (Mkr)	April					Helår 2023		
	Utfall 2204	Utfall 2304	Budget 2304	Månad Avvikelse	Ack Avvikelse	Budget 2023	Prognos Utfall Avvikelse	
Regionstyrelsen	-1 114	-1 292	-1 288	-24	-5	-3 780	-3 823	-43
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-1 903	-2 294	-2 008	-79	-286	-5 725	-6 275	-550
Regionala utvecklingsnämnd	-142	-146	-140	0	-6	-412	-463	-51
Folkhögskolestyrelsen	5	1	0	0	1	-13	-13	0
Patientnämnd	-2	-2	-2	0	0	-6	-6	0
Revision	-2	-2	-3	1	1	-9	-9	0
Verksamhetens Nettokostnader	-3 158	-3 735	-3 440	-101	-295	-9 945	-10 589	-644
Skatteintäkter	2 448	2 565	2 552	7	14	7 655	7 674	19
Statsbidrag	825	846	800	-1	46	2 403	2 538	135
Summa Skatter och statsbidrag	3 273	3 411	3 352	6	59	10 058	10 212	154
Verksamhetens Resultat	115	-324	-88	-95	-236	113	-377	-490
Finansiella likvidströmmar	-42	-198	-191	-2	-7	-574	-590	-16
Finansiella värderingar	-415	234	46	89	188	137	234	97
Summa Finansnetto	-457	36	-146	87	182	-437	-356	81
TOTAL	-342	-288	-234	-8	-54	-324	-733	-409

Medelsförvaltning

Börsutvecklingen har öppnat väldigt starkt hittills i år. Detta dels för att börsen startade året på låga nivåer efter föregående års kraftiga säljtryck, och dels för att många starka bolagsrapporter fortsätter att komma in vilket vittnar om att vinsterna i bolagen fortfarande är relativt höga. Än är dock faran inte över då orosmolnen kring inflation, ränteläge, recession och utdraget krig i Europa fortfarande hänger över horisonten. Stockholmsbörsen har stigit med hela 12 procent hittills i år och globala aktieindex med 7,2 procent räknat i svenska kronor.

Portföljen som helhet hade en avkastning på plus 4,9 procent hittills under 2023. Resultatet hittills i år för portföljens sammansatta jämförelseindex blev plus 6,8 procent vilket innebär att portföljen utvecklades 1,9 procent sämre än sitt jämförelseindex under perioden. Anledningarna till portföljens underavkastning beror dels på att innehaven i alternativa placeringar inte stigit lika snabbt som aktiemarknaden, och dels på att svenska småbolag ovanligt nog inte stigit lika mycket som svenska stora bolag i en uppåtgående marknad. Portföljens värde vid månadsskiftet var 5 314,2 miljoner kronor och aktuell aktieexponering uppgår till 66,9 procent.

2.3 Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat och innebär att verksamheten ska bedrivas så att intäkterna är högre än kostnaderna. Resultatet beräknas i en balanskravsutredning som utgår från årets resultat.

Resultatet justeras sedan med realisationsvinster och realisationsförluster, realiserade vinster och förluster i värdepapper samt reservering och användning av resultatutjämningsreserv. Om balanskravsresultatet är negativt ska verksamheten återställa underskottet med motsvarande överskott inom tre år.

Vid delårsrapportering ska en bedömning av balanskravsresultatet för helåret göras. För regionen utgår den från helårsprognosen för årets resultat. Helårsprognosen för finansiella poster som hör till pensionsportföljen bedöms till skillnad mot övriga poster vara oförändrade från utfall per april. Balanskravsutredningen redovisas nedan. Region Västerbottens balanskravsresultat för året beräknas bli negativt.

Balanskravsresultat (mkr)	
Prognos årets resultat i resultaträkningen	-733
Reducering av samtliga realisationsvinster	0
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-198
Justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-15
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-946
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
Balanskravsresultat	-946

3 Resultat och balansräkning

RESULTATRÄKNING (mkr)		
	Regionen	Regionen
	2023-01-01--	2022-01-01--
	2023-04-30	2022-04-30
Verksamhetens intäkter (Not 1)	1 174	1 271
Verksamhetens kostnader (Not 2)	-4 714	-4 259
Avskrivningar	-196	-170
Verksamhetens nettokostnader	-3 735	-3 158
Skatteintäkter (Not 3)	2 565	2 448
Generella statsbidrag och utjämning	846	825
Verksamhetens resultat	-324	115
Finansiella intäkter (Not 4)	252	10
Finansiella kostnader (Not 5)	-215	-467
Resultat efter finansiella poster	-288	-342
Periodens resultat	-288	-342

KASSAFLÖDESANALYS indirekt metod (mkr)		
	Regionen	Regionen
	2023-04-30	2022-12-31
LÖPANDE VERKSAMHET		
Periodens resultat	-288	-202
Justering för ej likvidpåverkande poster (Not 1)	344	776
Medel från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	56	574
Förändring kortfristiga fordringar	248	-336
Förändring förråd	-3	3
Förändring korta skulder	90	3
Kassaflöde löpande verksamhet	392	244
INVESTERINGSVERKSAMHET		
Investeringar (Not 2)	-179	-752
Förändring kortfristiga placeringar	-31	558
Kassaflöde investeringsverksamhet	-211	-194
FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Förändring långfristiga skulder	-53	-607
Förändring långfristiga fordringar	0	0
Kassaflöde finansieringsverksamhet	-53	-607
Periodens kassaflöde	129	-556
Likvida medel vid årets början	213	769
Likvida medel vid periodens slut	342	213

BALANSRÄKNING (mkr)		
	Regionen	Regionen
	2023-04-30	2022-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Immateriella tillgångar	89	98
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	5 926	5 916
Maskiner och inventarier	799	818
Finansiella anläggningstillgångar	133	133
Summa anläggningstillgångar	6 947	6 965
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Förråd	33	30
Kortfristiga fordringar	1 271	1 520
Kortfristiga placeringar (Not 1)	5 307	5 078
Kassa och bank	342	213
Summa omsättningstillgångar	6 953	6 841
SUMMA TILLGÅNGAR	13 901	13 805
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
- ingående eget kapital	3 526	3 728
- årets resultat	-288	-202
Summa eget kapital	3 238	3 526
AVSÄTTNINGAR		
Avsättningar för pensioner (Not 2)	6 280	5 934
Summa avsättningar	6 280	5 934
SKULDER		
Långfristiga skulder	1 812	1 865
Kortfristiga skulder	2 570	2 480
Summa skulder	4 382	4 345
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	13 901	13 805
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER		
Panter och jämförliga säkerheter	0	0
Ansvarförbindelser		
Pensionsförpliktelse som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (Not 3)	4 972	4 712
Övriga ansvarförbindelser (Not 4)	287	325

NOTER RESULTATRÄKNING (belopp i mkr)		
	Regionen	Regionen
	2023-01-01--	2022-01-01--
	2023-04-30	2022-04-30
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Patientintäkter	86	83
Försäljning av hälso- och sjukvård	429	424
Försäljning av tandvård	19	17
Försäljning av medicinska tjänster	110	94
Försäljning av andra tjänster	68	62
Försäljning av material och varor	48	45
Erhållna bidrag	378	518
Övriga intäkter	35	27
Summa verksamhetens intäkter	1 174	1 271

	Regionen	Regionen
	2023-01-01--	2022-01-01--
	2023-04-30	2022-04-30
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	1 887	1 742
Övriga personalkostnader	24	20
Sociala avgifter	636	601
Pensionskostnader	402	290
Läkemedel, sjukvårdsartiklar och medicinskt material	609	596
Ersättning, privata hälsovalsenheter	79	75
Köpt hälso- och sjukvård	126	79
Verksamhetsanknutna tjänster, varav	165	151
- <i>inhyrd personal</i>	109	99
Lämnade bidrag	210	183
Lokal- och fastighetskostnader samt media	121	118
Övriga kostnader	454	405
Summa kostnader	4 714	4 259

	Regionen	Regionen
	2023-01-01--	2022-01-01--
	2023-04-30	2022-04-30
Not 3 Skatteintäkter		
Regionsskatt	2 565	2 448
Summa skatteintäkter	2 565	2 448
Specifikation av skatteintäkterna		
Preliminära utbetalningar	2 548	2 388
Justeringspost, slutavräkning tidigare år	11	31
Prognos, slutavräkning innevarande år	6	29

	Regionen	Regionen
	2023-01-01-- 2023-04-30	2022-01-01-- 2022-04-30
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	6	8
Vinst vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	2	0
Vinst vid avyttring av finansiella omsättningstillgångar	0	2
Orealiserade vinster, finansiella omsättningstillgångar	244	0
Summa finansiella intäkter	252	10

	Regionen	Regionen
	2023-01-01-- 2023-04-30	2022-01-01-- 2022-04-30
Not 5 Finansiella kostnader		
Räntekostnad	5	3
Räntedel av årets pensionskostnad	154	37
Löneskattedel av årets pensionskostnad	37	9
Realiserade förluster, finansiella omsättningstillgångar	-36	158
Orealiserade förluster i värdepapper	46	258
Förlust vid avyttring av värdepapper	7	0
Övriga finansiella kostnader	1	1
Summa finansiella kostnader	215	467

NOTER KASSAFLÖDESANALYS (belopp i mkr)

	Regionen	Regionen
	2023-01-01-- 2023-04-30	2022
Not 1 Justering för ej likvidpåverkande poster		
Av- och nedskrivningar och utrangeringar	196	524
Årets förändring, avsättning för pensioner	347	330
Justering orealiserade vinster och förluster/värdepa	-198	-78
Summa ej likviditetspåverkande poster	344	776

	Regionen	Regionen
	2023-01-01-- 2023-04-30	2022
Not 2 Investeringar		
Immateriella tillgångar	2	27
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	114	487
Maskiner och inventarier	62	233
Finansiella anläggningstillgångar	0	6
Summa investeringar	179	752

NOTER BALANSRÄKNING (belopp i mkr)		
	Regionen	Regionen
	2023-04-30	2022-12-31
Not 1 Kortfristiga placeringar		
Aktier och andelar	3 283	3 558
Räntefonder	1 386	1 386
Övriga kortfristiga placeringar	310	19
Orealiserad värdeförändring	328	115
Summa redovisat värde vid periodens slut	5 307	5 078

	Regionen	Regionen
	2023-04-30	2022-12-31
Not 2 Avsättning pensionsförpliktelser		
Utgående avsättning	6 280	5 934
<i>Varav löneskatt</i>	<i>1 524</i>	<i>1 440</i>
Summa redovisat värde vid periodens slut	6 280	5 934
Utredningsgrad i procent	96	96

	Regionen	Regionen
	2023-04-30	2022-12-31
Not 3 Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		
Utgående ansvarsförbindelse	4 972	4 712
<i>Varav löneskatt</i>	<i>1 206</i>	<i>1 143</i>
Summa pensionsförpliktelser	4 972	4 712
Utgående ansvarsförbindelse	4 972	4 712
Anställda Ädelreformen		
Ädel	161	154
Löneskatt	39	37
Summa ädelreform	200	191

	Regionen	Regionen
Not 4 Borgensåtaganden	2023-04-30	2022-12-31
Länstrafiken i Västerbotten AB	25	25
AC-Net Internservice AB	10	10
Stiftelsen Skellefteå museums samlingar	1	1
* Transitio, garantibelopp (enskilt efter regress)	251	289
Summa redovisat värde vid periodens slut	287	325

Proprieborgen Transitio (solidarisk)

* Borgensåtagande som innebär att fordringsägaren omedelbart kan kräva vem hen vill av borgensmännen eller låntagaren så snart någon betalning uteblivit. Region Västerbotten har som ett av 21 regioner undertecknat dessa borgensförbindelser.

Bedömt utestående värde, borgensförbindelser 606 883

Transitio garantibelopp och utgående borgensförbindelse motsvarar borgen per 2023-04-30.

Solidarisk borgen Kommuninvest Sverige AB

Region Västerbotten har i oktober 2016 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem har lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Västerbottens ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 316 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kronor. Region Västerbottens andel av de totala förpliktelseerna uppgick till 2 298 709 089 kronor och andelen av de totala tillgångarna till 2 245 955 826 kronor.

3.1 Redovisningsprinciper

Vid upprättandet av denna delårsrapport har samma redovisningsprinciper använts som i den senaste årsredovisningen.

4 Driftredovisning

4.1 Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare i regionen

Antal anställda

Antalet anställda i april 2023 uppgår till 10 794 personer, motsvarande siffra för april 2022 var 10 840, en minskning med totalt 46 personer (med anställd avses en person som har en tillsvidareanställning eller ett vikariat med månadslön och med en sysselsättningsgrad om minst 40 procent). Detta bedöms bero på att vissa verksamheter minskat eller upphört, som exempelvis vaccinationsverksamhet samt att personalomsättningen har ökat.

Kompetensförsörjningsläget är fortsatt svårt i alla förvaltningar, men särskilt inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Den beslutade Kompetensförsörjningsstrategin 2023–2030 kommer att vara till hjälp i att sätta mål och staka ut vägen framåt. Åtgärder från strategin återfinns i nämndsplaner för både Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden samt i förvaltningarnas verksamhetsplaner. Följande åtgärder har bland annat prioriterats för 2023 och inom dessa pågår flertalet aktiviteter:

- Stärka chefer och deras förutsättningar att leda
- Översyn av regionens arbetstidsmodeller utifrån
- Öka attraktiviteten för att arbeta på icke-attraktiv arbetstid

Sjukfrånvaroutveckling

Sjukfrånvaroutvecklingen inom Regionen som helhet är positiv med en minskning av den genomsnittliga frånvaron över 12 månader från 6,1 procent i april 2022 till 5,8 procent i mars 2023. Det är framförallt korttidsfrånvaro som står för den positiva utvecklingen med en minskning om 0,4 procentenheter till 2,8 procent under samma period.

Inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har den genomsnittliga sjukfrånvaron över 12 månader minskat från 6,3 procent per april 2022 till 6,0 procent för mars 2023. Den positiva utvecklingen har skett bland korttidsfrånvaron som minskat med 0,4 procentenheter vilket förklarar regionens minskning. Minskningen i korttidsfrånvaro bedöms bero på att pandemirestriktioner upphört.

Sjukfrånvaron inom Regionstyrelseförvaltningen visar samma positiva trend och den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen är i snitt för de senaste 12 månaderna 4,7 procent per mars mot 5,2 procent i april 2022. Här är det framförallt de medellånga sjukfrånvaroperioderna som står för minskningen medan korttidsfrånvaron som ökade hösten 2022 minskat något till 2,5 procent.

Folkhögskoleförvaltningen visar på genomsnittlig sjukfrånvaro de senaste 12 månaderna på 7,2 procent i mars 2023 vilket bedöms bero på icke arbetsrelaterad sjukfrånvaro. Regional utvecklingsförvaltning och Patientnämndsforvaltningen rapporterar fortsatt låga sjuktal och hög frisknärvaro.

4.2 Ekonomiskt resultat

Driftredovisningen också kallad verksamhetens nettokostnader ska redogöra för hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Innevarande års utfall ska även jämföras med föregående års utfall. Driftredovisningen speglar respektive styrelse och nämnds intäkter och kostnader. I driftredovisningen ingår verksamhetens intäkter och kostnader men inte skatteintäkter, generella statsbidrag, finansiella intäkter och kostnader samt extra ordinära poster.

Sammantaget är verksamhetens nettokostnader 18,3 procent högre ackumulerat april än samma period 2022 vilket ger en budgetavvikelse på 295 miljoner kronor.

Regionens kostnader har ökat med 10,9 procent jämfört med samma period 2022. Den höga kostnadsutvecklingen är till stor del inflationsdriven och förutom en allmän ökning av priser påverkar inflationen också pensionskostnaderna.

Personalkostnaderna har ökat med 11,1 procent och har en avvikelse mot budget på 178 miljoner kronor. Dyra lösningar inom hälso- och sjukvården med övertid och ökat beroende av hyrpersonal samt lönetillägg inom den slutna vården bidrar till ökade personalkostnader. Även ökade pensionskostnader är en bidragande orsak, eftersom det medför att personalskulden räknas upp med 20 miljoner kronor mer än vad som är budgeterat för året.

Kostnader för utomlänsvård och avskrivningar har ökat med 53 respektive 17 procent. IT/MT poster har ökat med 31 procent, varav konsulttjänster med 50 procent. Införande av ett nytt journalsystem bidrar till kostnadsökningen. Budgetavvikelsen är 35 miljoner kronor per april.

Övriga personalkostnader så som utbildning och resekostnader har ökat med 32 procent jämfört samma period 2022 vilket är på samma nivå som 2019 plus en miljon kronor. Regionens ambition är att minska resekostnaderna med 15 procent jämfört med 2022. Ackumulerat april har kostnaderna ökat med 39 procent men man bör beakta att kostnadsnivån i början av 2022 var låg på grund av pandemiläget.

Intäkterna är 8,5 procent lägre än samma period 2022 varav de riktade statsbidragen är 31 procent lägre. Det beror på att riktade statsbidrag för pandemiåtgärder har minskat.

Tabellen visar Verksamhetens nettokostnader uppdelad på kostnadsslag

Region Västerbotten Gruppering	April		Ackumulerat			April		Helår
	Avvikelse	Ack Utfall föreg år	Ack Utfall innev år	Ack Budget innev år	Avvikelse	Förändring utfall i %	Årsbudget	
Patientintäkter	-7	79	82	104	-22	4,1 %	292	
Vårdintäkt inkl lab/rtg	-27	475	492	511	-19	3,5 %	1 543	
Tandvårdsintäkter	-2	17	18	25	-7	4,4 %	68	
Vårdvalet primärvård	-1	1	1	4	-3	3,7 %	15	
Försäljning av tjänster	1	84	93	92	1	10,3 %	268	
Övriga intäkter	17	550	418	394	25	-23,9 %	942	
Total	-18	1 207	1 105	1 130	-25	-8,5 %	3 128	
Verksamhetens kostnader								
Personal	-58	-2 698	-2 998	-2 820	-178	11,1 %	-7 890	
Övriga personalkostnader	-2	-35	-47	-41	-5	31,9 %	-111	
Läkemedel	14	-373	-388	-414	25	4,0 %	-1 243	
Medicinskt o tandv mtrl	-6	-208	-205	-177	-28	-1,6 %	-538	
Övrig direkt produktion	-7	-222	-253	-243	-10	14,0 %	-678	
Köp av verksamhet o tjänster	-1	-156	-167	-169	2	7,1 %	-507	
Utomlänsvård	-9	-76	-117	-88	-29	53,1 %	-265	
Fastighetskostnader	3	-114	-116	-120	4	1,4 %	-338	
IT/MT poster	-10	-123	-162	-127	-35	31,3 %	-388	
Övriga poster	-6	-192	-194	-187	-7	1,0 %	-563	
Avskrivningar m m	0	-165	-193	-184	-9	16,9 %	-552	
Total	-81	-4 365	-4 840	-4 570	-270	10,9 %	-13 073	
Total	-99	-3 158	-3 735	-3 440	-295	18,3 %	-9 945	

Tabellen visar Verksamhetens nettokostnader uppdelad per nämnd och styrelse.

Budgetavvikelse per april 2023 Verksamhetens nettokostnader	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
Regionstyrelsen	-1 293	-1 288	-5
Hälso- o sjukvårdsnämnden	-2 294	-2 008	-286
Regionala utvecklingsnämnden	-146	-140	-6
Folkhögskolestyrelsen	1	0	1
Patientnämnden	-2	-2	0
Revision	-2	-3	1
Totalt Region Västerbotten	-3 735	-3 440	-295

Regionstyrelsen

Efter första tertialet har nettokostnaderna ökat med 177 miljoner kronor eller 15,9 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Negativa budgetavvikelser inom den regionövergripande verksamheten är avskrivningskostnader på 9 miljoner

kronor och personalskuldsuppräkning på 20 miljoner kronor. För att komma till rätta med avvikelserna för avskrivningar krävs fortsatt bra beredning och prioritering av investeringar. Långsiktighet i investeringsplanering och koppling mot regionens resultatmål för att möjliggöra finansiering av de ökade avskrivningskostnaderna.

Administrativ verksamhet som innefattar regionledning och staber redovisar en positiv budgetavvikelse på 2 miljoner kronor och förklaras främst av vakanta tjänster.

Beställarens kostnader för kapiterings- och besöksersättningar till primärvårdens hälsocentraler är lägre än budgeterat. Det är främst utbetalningar av rörliga ersättningarna som minskat till följd av färre besök i primärvården än ett normalår.

Området Digitalisering och Service uppvisar en negativ avvikelse mot budget på 24 miljoner kronor. Underskottet förklaras av en acceleration inom programmet framtidens vårdinformationsstöd (FVIS) och Cosmic i förvaltning där den totala budgetavvikelsen efter april uppgår till minus 35 miljoner kronor. Drift- och förvaltningskostnader uppvisar däremot ett överskott på 11 miljoner kronor vilket främst är relaterat till effektiv hantering av elavtal och fastighetsskötsel. Resterande del av året bedöms drift- och förvaltningskostnader inte ge ett lika stort överskott då kostnaderna bedöms öka för sjukresor samt för att säkerställa fortsatta energieffektiviseringar.

Hälso-sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter redovisar per april en negativ budgetavvikelse på 286 miljoner kronor. Under perioden har intäkterna minskat med 5,8 procent jämfört med föregående år medan kostnaderna ökat med 9,4 procent.

Intäkterna samlat redovisar ett underskott mot budget för perioden på 29 miljoner kronor. I detta ingår vårdintäkter med en negativ avvikelse på 11 miljoner kronor. Patientintäkter och tandvårdsintäkter redovisar de största underskotten inom intäkter som tillsammans uppgår till 34 miljoner kronor. Underskotten vägs till viss del upp av övriga intäkter.

Kostnaderna visar ett underskott mot budget på totalt 257 miljoner kronor. Störst avvikelse återfinns inom personalkostnader där underskottet mot budget uppgår till 170 miljoner kronor och med en kostnadsutveckling på 9,7 procent. En kostnadsökning som till viss del kan förklaras av lönetillägg och högre sociala avgifter 2023.

Både kostnader och intäkter påverkas av bemanningsproblematiken. Dyra lösningar har varit nödvändiga med övertid och ökat beroende av hyrpersonal. Kostnaden för hyrpersonal i förhållande till total personalkostnad för primärvård och sjukhusvård uppgår till 4,55 procent. Nationellt mått med målnivå på 2 procent är framtagen av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Störst utmaning för Region Västerbotten återfinns inom primärvården.

Förändrad produktion till följd av reducerade vårdplatser och färre genomförda besök har resulterat i minskade patient- och vårdintäkter.

Produktionskostnaderna har fortsatt varit höga med stora underskott trots att produktionen minskat. Ersättningsprodukter för medicinskt material har varit dyrare än upphandlat material och i vissa fall har det varit leveransproblem. Avtal har gått ut och i vissa fall inte förlängts.

Regionala utvecklingsförvaltningen

Regionala utvecklingsnämndens ackumulerade nettokostnader har ökat med 4 miljoner kronor eller 2,8 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Budgetavvikelsen efter årets första fyra månader uppgår till minus 6,3 miljoner kronor. Den negativa budgetavvikelsen förklaras i sin helhet av underskott inom kollektivtrafikverksamheten.

Underskottet för kollektivtrafiken uppgår till 11,1 miljoner kronor och beror på en hög kostnadsutvecklingen för kollektivtrafikbolagen Norrtåg och Länstrafiken under perioden januari-april men framför allt under föregående år.

Nämndens övriga verksamheter har positiva budgetavvikelser på 4,8 miljoner kronor. Överskottet förklaras bland annat av vakanta tjänster och en högre andel arbete i externfinansierade projekt än plan.

Folkhögskolestyrelsen

För perioden redovisar Folkhögskolestyrelsen ett budgetöverskott på 1,1 miljon kronor. Överskottet mot budget beror till stor del på att budgeten för personal inte beräknats helt korrekt. Detta budgetöverskott vägs upp av att de statliga bidragen beräknas bli lägre än budgeterat.

Patientnämnden

Patientnämndens verksamhet har under perioden januari - april 2023 bedrivits till 7 procent lägre kostnader än budget. Budgetöverskottet är ackumulerat april 153 tusen kronor. Jämfört med 2022 samma period har nettokostnaderna ökat med cirka 20 procent högre.

4.3 Ekonomisk analys

Skulder till personal

Höga pensionskostnader medför stor uppräknings av regionens skulder till personalen, exempelvis semesterlöneskuld. Budgeten har utökats för 2023 men räcker inte för att täcka hela ökningen vilket ger en negativ budgetavvikelse. Bedömning är att avvikelsen kommer att minska under andra halvåret 2023 i takt med att personalskulden minskar. Till kommande perioder behöver beräkningen av budgetbehov för personalskuld förändringar ses över.

Framtidens vårdinformationssystem

En negativ budgetavvikelse för framtidens vårdinformationssystem (FVIS) samt Cosmic i förvaltning på 35 miljoner kronor. Avvikelsen beror på acceleration i programmet för att möjliggöra driftsättning våren 2024. Ett effektiviseringsprogram med åtgärder har tagits fram inom FVIS-programmet.

Läkemedel

Region Västerbotten redovisar ett överskott för läkemedelskostnaderna på 25 miljoner kronor, och en kostnadsutveckling som uppgår till 4,0 procent jämfört med föregående år samma period. I hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan är ett av målen en kostnadsökning för läkemedel på 4 procent vilket är uppnått för perioden.

Medicinskt material

Kostnaderna för medicinskt material har ökat kraftigt under senaste året. Kostnaderna uppgår till 201 miljoner kronor inom hälso- och sjukvården ackumulerat april, vilket bara är en ökning med 0,4 procent. Men ett budgetunderskott på 29 miljoner kronor. Den låga kostnadsökningen är en effekt av att 2022 var påverkat av extra kostnader kopplat till pandemin. Störst underskott återfinns inom de opererande enheterna. Beskrivning av avtal och de ökade kostnaderna har begärts från upphandlingsenheten, analys pågår.

Utomlänsvård

Kostnaderna för utomlänsvården uppgår för perioden till 117 miljoner kronor, vilket jämfört med föregående år är en ökning med 52 procent och motsvarar en ökad kostnad på 40 miljoner kronor. Detta innebär att kostnaderna för utomlänsvård redovisar ett budgetunderskott för perioden på 29 miljoner kronor. Ökningen är bland annat påverkat av ett antal patienter med vårdbehov som inte kan tillgodose i regionen. Den ökningen är inte en effekt av förändringar i regionens eget utbud, utan beror på slumpvariation med framförallt enstaka vårdtillfällen med hög kostnad. Ett antal patienter som fått vård i andra regioner utifrån vårdgarantin har också bokförts under perioden. Det är ett resultat av långa vårdköer påverkat av reducerade operationsresurser och vårdplatser.

Under föregående år hade pandemin effekt på kostnaderna då färre patienter skickades, eller att de själva valde att inte åka till andra sjukhus för behandling. I kostnaderna för utomlänsvård ingår kostnad för digitala vårdtjänster som efter flera års ökade kostnader minskade 2022.

I kostnader för utomlänsvård ingår även patienttransportkostnader där kostnaderna ökat. Där ingår flygverksamhet ledd av Svenskt kommunalflyg men även transporter utförda av andra regioner. Kostnaderna för transporter har ökat dels utifrån högre bränslepriser, dels utifrån ökat antal transporter och flygtimmar jämfört de år som präglades av pandemin.

Lönetillägg i dygnet runt vård – bedömda effekt per april 2023

Beslutet om lönetillägg för personal inom dygnet runt verksamheter i vården gäller från och med den 1 december 2022. Inom dygnet runt vården har länets sjukhus under en längre tid haft brist på sjuksköterskor och barnmorskor och på senare tid även undersköterskor, vilket i sin tur lett till svårigheter med att hålla vårdplatser öppna. Vårdplatsbristen påverkar tillgängligheten, patientsäkerheten och sjukhusets förmåga att utföra nödvändig planerad vård. Inte minst påverkar den arbetsmiljön för slutenvårdens alla medarbetare.

Satsningen innebär en merkostnad på cirka 8 miljoner kronor i månaden vilket utifrån nuvarande bemanning ger en kostnad på drygt 100 miljoner kronor för 2023. Merkostnaden förväntas finansieras genom minskade personalkostnader såsom övertid, inskolningskostnader och sommarersättningar. Kostnaderna för utomlänsvård förväntas minska och regionintäkterna öka. Allt utifrån att vårdplatser kan ökas.

Verksamheterna beskriver att bedömningen är att de riktade insatser haft positiv effekt. Trenden var till mars månad att disponibla vårdplatser och vårdintäkterna för flera enheter ökat. Något som till viss del försämrats under april månad. Om det är en tillfällig effekt påverkat av påsken behöver ytterligare analyseras och ses över en längre period.

Kostnaderna för övertid för verksamheter med slutenvårdsavdelningar har minskat med drygt två miljoner under perioden sedan tillägget beslutades.

Kostnaderna för utomlänsvård har inte minskat utan har i stället ökat under perioden som tidigare beskrivits med 40 miljoner kronor. Om man undantar de enheter som haft särskilt kostnadssamma tillfälliga utomlänskostnader är ändå ökningen 20 miljoner kronor. Effekt sommarersättningar är ej aktuellt under perioden utan kan först ses efter september månad.

Sammanfattningsvis kan tilläggas att beslutat lönetillägg bedöms som positivt i verksamheten och sägs vara en bidragande del till en bättre stämning på vårdavdelningarna.

Ytterligare åtgärder inom hälso- och sjukvård

Inom hälso- och sjukvården har, utifrån ekonomiskt resultat per mars, arbetet intensifierats med att konkretisera insatser och verksamheterna har också under april månad fått uppdrag att ta fram ytterligare åtgärder för att bromsa den ekonomiska utvecklingen. Det kan ske genom minskade kostnader, ökade intäkter men också genom utbudsbegränsningar. Ytterligare åtgärder ska tas fram/övervägas oavsett enhetens nuvarande ekonomiska situation. De åtgärder som behöver politisk förankring lyfts omgående till kommande nämndsmöte, övriga åtgärder genomförs omgående.

Verksamheternas framtagna åtgärdsplaner inför 2023 uppgår till 274 miljoner kronor. Vid delår per april redovisas en beräknad uppnådd effekt på 34 miljoner kronor eller 37 procent av förväntad effekt för perioden på 91 miljoner.

4.4 Prognos för verksamhetens nettokostnader

Prognosticerat budgetunderskott för verksamhetens nettokostnader för regionen totalt efter första tertiet är **644 miljoner kronor**. Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden gör alla bedömningen att de inte kommer att hålla sin budget 2023.

Regionstyrelsen

Årsprognos för Regionstyrelsen är en negativ budgetavvikelse på 43 miljoner kronor.

Regionförvaltningen gemensamt prognosticerar ett överskott mot budget på 3 miljoner kronor. På underliggande nivå återfinns den största prognosticerade negativa avvikelsen på personalskuldsuppräknings samtidigt som positiva avvikelser prognosticeras för regiondirektörens anslag samt specialdestinerade statsbidrag (covidvaccinationer).

Administrativ verksamhet prognosticerar ett överskott på 1 miljon kronor på grund av vakanta tjänster.

Prognosen för Primärvård beställning är ett överskott på 26 miljoner kronor, främst på grund av lägre rörliga ersättningar än plan. Tandvård beställning prognosticerar ett budgetöverskott på 6 miljoner kronor.

För Digitalisering och Service prognosticeras totalt ett underskott mot budget på 80 miljoner kronor.

Underskottet förklaras i sin helhet av framdriften i FVIS-programmet samt förvaltningskostnader kopplade till Cosmic. Övrig drift och förvaltning inom området prognosticerar ett överskott i nivå med målsättningen för

året.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Årsprognos för Hälsö- och sjukvårdsnämnden bedöms till ett underskott mot budget på 550 miljoner kronor.

Verksamhetens framtagna åtgärdsplaner på 274 miljoner kronor inför året bedöms inte som tillräckliga. Vid delår per april har verksamheterna beräknat en uppnådd effekt på 37 procent av förväntad effekt på 91 miljoner.

Prognosen är att belastningen på vården sjunker i takt med minskad smittspridning och att under hösten kan acceleration av aktiviteterna i verksamheternas åtgärdsplaner ske men det kommer inte vara tillräckligt för att uppnå en ekonomi i balans.

Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer därför i delårsrapport per april uppmärksamma regionfullmäktige på att nämnden inte klarar uppdraget inom angivna ekonomiska ramar. Nämnden kommer också att beskriva förslag på åtgärder.

Regionala utvecklingsnämnden

Prognosticerad budgetavvikelse är minus 51 miljoner kronor för den Regional utvecklingsnämnden. Den negativa budgetavvikelsen förklaras i sin helhet av kollektivtrafikverksamheten.

Kollektivtrafikbolagen Norrtåg och Länstrafikens budgeterade behov av driftbidrag uppgår till 47 miljoner kronor mer än vad Region Västerbotten budgeterat. Förändringar i bolagens prognos för 2023 resulterar i ytterligare 4 miljoner i budgetunderskott och ger ett totalt prognosticerat underskott på 51 miljoner kronor.

Årsprognos per april 2023 Verksamhetens nettokostnader	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Årsprognos 2023
Regionstyrelsen	-1 293	-1 288	-5	-43
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-2 294	-2 008	-286	-550
Regionala utvecklingsnämnden	-146	-140	-6	-51
Folkhögskolestyrelsen	1	0	1	0
Patientnämnden	-2	-2	0	0
Revision	-2	-3	1	0
Totalt Region Västerbotten	-3 735	-3 440	-295	-644

5 Investeringsredovisning

Investeringar 2023, Mkr	Utfall ack apr 2023	Prognos 2023	Årsbudget 2023	Prognos avvikelse
Fastighet	119	679	678	-1
MT	34	170	170	0
IT	17	46	46	0
Hjälpmedel	9	29	29	0
Regional utveckling	1	1	1	0
Totalt	179	925	924	-1

Investeringsverksamheten inom Region Västerbotten är uppdelad i investeringsområdena Fastighet, Medicinsk teknik, IT, Hjälpmedel och Regional utveckling. Totalt investeringsutfall för Region Västerbotten uppgick efter första tertiet 2023 till 179 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 925 miljoner kronor vilket är i nivå med budget för året.

Investeringar i Fastigheter uppvisar efter första tertiet ett relativt lågt utfall i förhållande till föregående år samt i jämförelse med totalprognosen för året. Detta förklaras av att fastighetsportföljen just nu består av ett antal större projekt som befinner sig i tidiga skeden, men där produktionen kommer att öka. Exempelvis Skellefteås nya vårdbyggnad och NUS By 10 C, D, E By 4. Osäkerheterna i prognosen för 2023 hänförs till tidplaner för projekt i tidiga skeden samt prisutvecklingen.

Investeringar i medicinteknisk utrustning uppvisar efter andra kvartalet också ett relativt lågt utfall vilket hänförs till långa handläggnings- och leveranstider. Detta skapar en viss osäkerhet i prognosen men bedömningen är fortfarande ett utfall för helåret i enlighet med plan.

Investeringsutgifterna i IT ligger enligt plan och prognosen för året är ett utfall i enlighet med budget. Den främsta osäkerheten hänförs till förväntad prognosökning inom FVIS-programmet.

Investeringsområdena hjälpmedel och regional utveckling följer plan och det prognosticeras ingen avvikelse för året.

Investeringar inom fastighet

På Norrlands universitetssjukhus har flera byggprojekt startats upp och andra håller på att färdigställas. Nya psykiatribyggnaden är i ett slutskede. De sista avdelningarna flyttar nu in och restpunkter och återställning av mark pågår. Rivningsarbete har påbörjats för byggnad 10 CDE, byggnad 4 och byggnad 2. Byggnad 10F är i tidigt skede för att sammanställa behoven, likaså byggnad 23. De sista fyra våningarna i byggnad 5A är färdigställd enligt tidplan och verksamheterna har nu flyttat in. Nytt laboratoriehus vid 6 blocket, på norra delen av sjukhuset, är nu i tidigt skede där behoven planeras tillsammans med egna verksamheter och Universitetet.

På Skellefteå lasarett pågår lokalplanering för de verksamheter som skall flytta ut från byggnad 102 och 103. Flera våningar planeras att åtgärdas i byggnad 105, 106 och 104 för att klara evakuering av verksamheter från byggnad 102 och byggnad 103, som är starten för nya vårdbyggnaden. Utvändiga ombyggnationer av byggnad 105 och 106 avseende tak med solceller är nu under upphandling. Vårdbyggnad Skellefteå steg 1 pågår och nu är samverkansentreprenörer upphandlad. Verksamhetsplanering fortgår för att säkra behov och flöden på sjukhusområdet.

På Lycksele lasarett fortlöper arbetet med den nya byggnaden 120, även kallad Länken, enligt tidplan. Ombyggnationer för UVA genomförs i byggnad 101. Projektet byggnad 104 Byte Tak och ventilation startar nu under uppstart.

I Södra Lapplands externa lokaler genomförs anpassningar i Åsele sjukstuga, Ammarnäs och Risbäck men även ett större arbete tillsammans med kommunen som projekteras för nya lokaler i Dorotea.

För externa kustnära lokaler bereds framtida behov för Vindelns folkhögskola där ombyggnationer av kök och energiåtgärder påbörjats. Fastighetsåtgärder pågår i Hörnefors HC och Vindelns HC.

I övrigt pågår arbete med att förbättra återvinning av avfall över hela regionen. Implementeringen går enligt plan.

Investeringar inom medicinsk teknik

Region Västerbotten har under årets fyra första månader genomfört ett sextiototal separata investeringsärenden i medicinteknisk utrustning fördelat på 24 olika enheter runt om i länet. Investeringarna har främst bestått av ersättningar, men även en del investeringar i ny teknik eller expansioner har genomförts.

Investeringsverksamheten fortsätter att präglas av viss osäkerhet i pandemins spår med halvledarbrist på marknaden och långa leveranstider. Även det allmänna världsläget, med räntehöjningar, produktionsstörningar och höjda prisnivåer påverkar investeringstakten.

Nedan ett axplock av första tertialets investeringar i MT-utrustning:

- Ambulanssjukvården har investerat i nya IT-system i sina ambulanser.
- Bild- och funktionsmedicin har ersatt ett av sina röntgenangiografisystem.
- Kirurgcentrum har investerat i ny C-båge som möjliggör modern och säker kärlkirurgi, men har även ersatt ett operationsbord samt skopiutrustning.
- Laboratoriemedicin har bland annat investerat i nya PCR-instrument samt nya mikroskop.
- Barn- och ungdomscentrum har ersatt ett antal av sina intensivvårdskuvöser.
- Neuro- huvud och halscentrum Västerbotten har ersatt ultraljudsinspirator.
- Kvinnokliniken har ersatt ett antal förlossningssängar
- Vilhelmina HC har ersatt ultraljudssystem.
- Länets tandvårdskliniker har ersatt ett antal dentala behandlingsstolar

Investeringar inom it

Reinvestering i nätverksinfrastrukturen har genomförts med fokus på säkerhet och robusthet. Inom centrala komponenter har reinvestering gjorts inom server- och lagringsplattformarna samt säkerhet för att möta såväl verksamhetens ökade behov som det förändrade världsläget.

6 Bilagor

6.1 Bilaga Budgetomfördelningar

Hälso- och sjukvårdsnämnd		mkr
Sjukhusvård		
- fördelning av regionfinanserad forskning		25,75
- fördelning av nya läkemedel		63,68
- fördelning till verksamhet Skellefteå		5,00
- fördelning av abonnemangsavgift sterilteknisk utrustning		-4,02
- fördelning av ökat PO-påslag och lönepott		104,75
- teknisk justering av bland annat index		2,15
Tandvård verksamhet		
- fördelning av ökat PO-påslag		1,57
- teknisk justering av bland annat index		-0,03
Övrig verksamhet Hälsa- och sjukvårdsnämnden		
- fördelning av regionfinanserad forskning		-26,80
- fördelning av nya läkemedel och utökat läkemedelsbidrag		-13,68
- fördelning till verksamheten Skellefteå		-5,00
- fördelning av ökat PO-påslag & lönepott		3,48
- fördelning av politikerbudget		2,69
- fördelning av patientsäkerhet i Stratsys		-0,17
- teknisk justering av bland annat index		-2,09
Summa Hälsa- och sjukvårdsnämnden		157,29

Regionstyrelsen		
Primärvård beställning		
- fördelning av ökat PO-påslag		16,29
- teknisk justering av bland annat index		0,03
Tandvård beställning		
- fördelning ökat PO-påslag		3,02
- teknisk justering bland annat index		-0,01
Digitalisering och Service		
- fördelning av ökat PO-påslag och lönepott		9,74
- fördelning av abonnemangsavgift sterilteknisk utrustning		4,02
- fördelning av Stratsys		0,44
- fördelning av regionfinanserad forskning		1,05
- teknisk justering av bland annat index		0,01
Övrig verksamhet inom Regionstyrelsen		
- fördelning av ökat PO-påslag och lönepott		-141,28
- fördelning av politikerbudget		-0,98
- fördelning av användarlicenser Stratsys		-0,16
- teknisk justering av bland annat index		-0,11
Summa Regionstyrelsen		-107,95

Folkskoleförvaltningen		
- fördelning av ökat PO-påslag och lönepott		0,85
- teknisk justering av bland annat index		0,05
Patientnämnden		
- fördelning av ökat PO-påslag och lönepott		0,11
- teknisk justering av bland annat index		-0,04
Revision		
- fördelning av ökat PO-påslag		0,16
- teknisk justering av bland annat index		0,03
Nettoförändring		50,00